

Literárnohistorické kolokvium III. Barok

Dňa 29. januára 2015 sa na pôde Ústavu slovenskej literatúry SAV konal už tretí ročník vedeckej konferencie s názvom Literárnohistorické kolokvium. Témou aktuálneho ročníka bol literárny barok. Diskusné príspevky odzneli v troch časovo nevymedzených tematických blokoch: stereotypy v doterajších interpretáciách konkrétnych textov, inšpirácie z iných výskumov pri výklade konkrétnych textov a význam sprístupňovania literárneho umenia v rámci vysokoškolského vyučovania. Konferenciu otvorila riaditeľka Ústavu slovenskej literatúry SAV Dana Hučková, ktorá privítala účastníkov a priblížila im históriu podujatia. Timotea Vráblová sa vo svojom príspevku *K otázkam poetiky protestantských cirkevných piesní v 17. a 18. storočí v slovenských hymnografických prameňoch* zamerala najmä na protestantskú cirkevnú hymnografiu. Cirkevné piesne v 17. storočí boli zamerané na pestovanie individuálnej zbožnosti s dôrazom artikulovať vieroučné princípy a aplikovať ich na každodenný život. V 18. storočí sa poetika piesní posúva smerom k osobnému prežívaniu vzťahu človeka a Boha. Poľská bádatelka Barbara Suchon-Chmiel analyzovala barokovú cestopisnú prózu *Väznenie, vyslobodenie a putovanie Jána Simonidesa a jeho druha Tobiáša Masníka v kontexte Šmalkaldských článkov Martina Luthera*. Sústredila sa najmä na kontexty tolerance a netolerance v spomínanom diele. Na problematiku cestopisnej prózy nadviazal aj Pavol Markovič. Vo svojom príspevku *Genologická profilácia memoárových a cestopisných próz v období baroka* otvoril otázku žánrového označenia cestopisná a memoárová próza. Ako jeden z príkladov uviedol rozpor medzi označením a žánrovým vymedzením cestopisov ako textov z dobrovoľných poznávacích zájazdov. Erika Juríková vychádzala z otázky v príspevku *Funerálne reči – ukážka barokovej rétoriky alebo zaujímavý zdroj informácií?*. Na príklade dvoch pohrebných rečí columba laureata z prostredia Trnavskej univerzity priblížila formálnu a poetologickú stránku tohto žánru. Katarína Karabová sa vo svojom príspevku *Autorské prihovory ako významný prvok kontextuality literárneho diela* sústredila na autorské prihovory v barokových tlačoch. Miloslav Konečný vo svojom príspevku *Apológus ako žáner barokovej literatúry* charakterizoval žáner apológií. Osobitne sa venoval dielu *Šesť kníh morálnych apológov* Konštantína Halapyho. Príspevok Miloslava Konečného uzavrel prvú časť konferencie, po ktorej nasledovala diskusia. Jej predmetom bola predovšetkým problematika žánru cestopisnej a memoárovej prózy.

Poobedňajší súbor prednášok otvorila Erika Brtáňová svojím príspevkom *Daniel Krman ako barokový kazateľ*. Predmetom jej príspevku boli dve tlačené kázne Daniela Krmana, pohrebná kázeň *Knih života a vojenská kázeň Posväcovanie zástav – prvá kázeň tohto druhu skoncipovaná v domácom jazyku*. Lenka Rišková sa v referáte *Z Tablicovej reflexie literárnych osobností 17. a 18. storočia* sústredila na Tablicove literárne reflexie v diele *Paměti česko-slovenských básnířův aneb veršovcův, kteří se buďto v Uherské zemi zrodili aneb aspoň v Uhřích živi byli*. Priblížila kritériá na zaradenie autorov do tzv.

Paměti, ako aj charakter jednotlivých portrétov. Kristína Pavlovičová analyzovala *Gavlovičove persuzívne postupy vo Valaskej škole, mravív stodole*. Zaujímal ju najmä poetologický princíp, akým Gavlovič budoval humorný charakter svojich veršov. Martina Zajíčková charakterizovala v príspevku *Protiturecká tematika v ľudovej tvorbe Slovákov a Macedóncov* paralely a špecifiká tejto tematiky v dvoch národných literatúrach. Na záver odznel príspevok Kataríny Štafurovej *K štýlovým a poetickým princípom vianočných piesní vo františkánskych kancionáloch 18. storočia*. Predmetom príspevku bol motív svetla a Ježiška v jasličkách v kancionáloch Paulína Bajana a Juraja Zruneka.

V záverečnej diskusii sa zúčastnení sústredili najmä na tematický a gramatický paralelizmus Krmanových kázni, absenciu katolíckych autorov v Tablicovej literárnej reflexii a vplyv tureckej literatúry v macedónskom prostredí.

Aktuálny ročník Literárnohistorického kolokvia bol opäť vydareným podujatím, čo organizátorom prajeme aj v budúcnosti.

Katarína Štafurová

Slovenská literatúra – harmonogram redakčných uzávierok v roku 2015

Číslo 2: 15. február 2015

Číslo 3: 15. apríl 2015

Číslo 4: 15. jún 2015

Číslo 5: 15. august 2015

Číslo 6: 15. október 2015

Rukopisy v súlade s redakčnou normou časopisu prosíme zasielať v elektronickej podobe na adresu redakcie usllred@savba.sk.